

Detaljan sadržaj

Uvod	xxvii
O autorima	xxxv

1. dio UVOD |

1. poglavlje	Zašto proučavati financijska tržišta i institucije?	3
	Pregled	3
	Zašto proučavati financijska tržišta?	3
	<i>Tržište duga i kamatne stope</i>	4
	<i>Tržište dionica</i>	5
	<i>Devizno tržište</i>	6
	Zašto proučavati financijske institucije?	7
	<i>Središnje banke i vođenje monetarne politike</i>	8
	<i>Struktura financijskog sustava</i>	8
	<i>Banke i ostale financijske institucije</i>	8
	<i>Financijske inovacije</i>	8
	<i>Upravljanje rizikom u financijskim institucijama</i>	9
	Primijenjena perspektiva menadžera	9
	Kako ćemo proučavati financijska tržišta i institucije	10
	<i>Pretraživanje interneta</i>	10
	<i>Vježba na Internetu</i>	11
	Zaključna razmatranja	13
	■ Sažetak	13
	■ Ključni pojmovi	14
	■ Pitanja i problemi	14
2. poglavlje	Pregled financijskog sustava	15
	Pregled	15
	Uloga financijskih tržišta	16
	Struktura financijskih tržišta	18
	<i>Tržišta duga i vlasničkoga kapitala</i>	18
	<i>Primarna i sekundarna tržišta</i>	18
	<i>Burze i izvanburzovna (engl. Over – the – Counter, OTC) tržišta</i>	19
	<i>Tržišta novca i kapitala</i>	20
	Internacionalizacija financijskih tržišta	20
	<i>Međunarodno tržište obveznica, euroobveznice i eurovalute</i>	20
	<i>Svjetska tržišta dionica</i>	21
	Uloga financijskih posrednika	21
	PRAĆENJE FINANCIJSKIH VIJESTI	Inozemni burzovni indeksi 22
	<i>Transakcijski troškovi</i>	22
	GLOBALNI OKVIR I. Važnost financijskih posrednika i tržišta vrijednosnih papira: međunarodna usporedba	23
	<i>Asimetrične informacije: negativna selekcija i moralni hazard</i>	24
	Financijski posrednici	26

<i>Depozitne institucije</i>	26
<i>Institucije ugovorne štednje</i>	28
<i>Investicijski posrednici</i>	28
Regulacija financijskog sustava	29
<i>Povećanje informacija koje su na raspolaganju ulagačima</i>	30
<i>Osiguranje stabilnosti financijskih posrednika</i>	30
<i>Unaprjeđivanje kontrole monetarne politike</i>	32
<i>Financijska regulativa izvan SAD-a</i>	32
■ Sažetak	33
■ Ključni pojmovi	33
■ Pitanja i problemi	34
■ Vježbe na Internetu	34

2. dio OSNOVE KAMATNIH STOPA 35

3. poglavlje Razumijevanje kamatnih stopa	37
Pregled	37
Mjerenje kamatnih stopa	38
<i>Sadašnja vrijednost</i>	39
PRIMJENA Trošak spašavanja štedno-kreditnih zadruga: je li stvarno iznosio 500 milijardi dolara?	41
<i>Prinos do dospijeca</i>	41
GLOBALNI OKVIR 1. Negativne stope na riznične zapise? Japan pokazuje put	49
Druge mjere kamatnih stopa	49
<i>Tekući prinos</i>	50
<i>Prinos na diskontnoj osnovi</i>	51
PRIMJENA Čitanje časopisa <i>Wall Street Journal</i> : Stranica o obveznicama	53
PRAĆENJE FINACIJSKIH VIJESTI Obveznice državne riznice SAD-a	54
PRAĆENJE FINACIJSKIH VIJESTI Riznični zapisi	55
PRAĆENJE FINACIJSKIH VIJESTI Korporacijske obveznice	56
Razlika između realnih i nominalnih kamatnih stopa	56
OKVIR 2. Nakon uvođenja TIPS-a, realne se kamatne stope mogu pratiti u SAD-u	59
Razlika između kamatnih stopa i povrata	59
<i>Dospijeca i kolebljivost povrata na obveznicu: kamatni rizik</i>	62
OKVIR 3. Pomoć ulagačima pri izboru željenog kamatnog rizika	63
<i>Rizik reinvestiranja</i>	63
<i>Sažetak</i>	64
PRIMJENA Treba li za mirovinu ulagati u "prvorazredne" dugoročne obveznice?	64
VJEŽBE ZA MENADŽERA FINACIJSKE INSTITUCIJE Izračun trajanja radi mjerenja kamatnog rizika	65
<i>Računanje trajanja</i>	66
<i>Trajanje i kamatni rizik</i>	69
■ Sažetak	71
■ Ključni pojmovi	72
■ Pitanja i problemi	72
■ Vježbe na Internetu	73
4. poglavlje Ponašanje kamatnih stopa	75
Pregled	75

Odrednice potražnje za imovinom	75
<i>Bogatstvo</i>	76
<i>Očekivani povrati</i>	76
<i>Rizik</i>	77
<i>Likvidnost</i>	78
<i>Sažetak</i>	79
Koristi od diverzifikacije	79
Okvir posudivih sredstava: ponuda i potražnja na tržištu obveznica	81
<i>Krivulja ponude</i>	81
<i>Krivulja potražnje</i>	83
<i>Ravnoteža na tržištu</i>	83
<i>Analiza ponude i potražnje</i>	84
Promjene ravnotežne kamatne stope	86
<i>Pomaci potražnje za obveznicama</i>	86
<i>Pomaci ponude obveznica</i>	89
PRIMJENA Promjene ravnotežne kamatne stope zbog očekivane inflacije ili ekspanzije poslovnog ciklusa	91
<i>Promjene očekivane inflacije: Fisherov efekt</i>	92
<i>Ekspanzija poslovnog ciklusa</i>	92
PRIMJENA Objašnjenje niskih kamatnih stopa u Japanu	94
PRIMJENA Čitanje časopisa <i>Wall Street Journal</i> : Kolumna "Tržišta kredita"	95
PRIMJENA Jesu li negativne stope štednje u SAD-u dovele do viših kamatnih stopa	96
Okvir preferencije likvidnosti: ponuda i potražnja na tržištu novca	96
PRAĆENJE FINACIJSKIH VIJESTI Kolumna "Tržišta kredita"	97
Promjene ravnotežne kamatne stope	100
<i>Pomaci potražnje za novcem</i>	101
<i>Pomaci ponude novca</i>	101
PRIMJENA Promjene ravnotežne kamatne stope zbog promjena u dohotku, razini cijena ili ponudi novca	101
<i>Promjene dohotka</i>	101
<i>Promjene razine cijena</i>	102
<i>Promjene ponude novca</i>	102
PRIMJENA Novac i kamatne stope	103
<i>Snižava li viša stopa rasta ponude novca kamatne stope?</i>	106
VJEŽBE ZA MENADŽERA FINACIJSKE INSTITUCIJE Profitiranje na temelju prognoze kamatnih stopa	109
PRAĆENJE FINACIJSKIH VIJESTI Prognoziranje kamatnih stopa	110
■ Sažetak	111
■ Ključni pojmovi	112
■ Pitanja i problemi	112
■ Vježbe na Internetu	113
Dodatak 4. poglavlju Primjena pristupa tržišta imovine na tržište roba: slučaj zlata	114
Ponuda i potražnja na tržištu zlata	114
<i>Krivulja potražnje</i>	114
<i>Krivulja ponude</i>	115
<i>Tržišna ravnoteža</i>	116
Promjene tržišne cijene zlata	116
<i>Pomak krivulje potražnje za zlatom</i>	116
<i>Pomaci krivulje ponude zlata</i>	116
PRIMJENA Promjene ravnotežne cijene zlata zbog rasta očekivane inflacije	117

PRIMJENA	Čitanje časopisa <i>Wall Street Journal</i> : Kolumna "Robe"	117
PRAĆENJE FINANIJSKIH VIJESTI	Kolumna "Robe"	118

5. poglavlje Rizična i ročna struktura kamatnih stopa 119

Pregled	119
Rizična struktura kamatnih stopa	119
<i>Rizik neplaćanja</i>	120
PRIMJENA	Burzovni slom iz 1987. te razlika kamatnih stopa između spekulativnih i državnih obveznica 123
PRIMJENA	Što bi se dogodilo kada državni vrijednosni papiri više ne bi bili nerizični? 123
<i>Likvidnost</i>	124
<i>Razmatranja uloge poreza na dohodak</i>	124
PRIMJENA	Utjecaj Bushovog smanjenja poreza na kamatne stope obveznica 127
Ročna struktura kamatnih stopa	127
PRAĆENJE FINANIJSKIH VIJESTI	Krivulje prinosa 128
<i>Teorija čistih očekivanja</i>	129
<i>Teorija segmentacije tržišta</i>	133
<i>Teorija premije likvidnosti</i>	135
<i>Podaci o ročnoj strukturi</i>	137
<i>Sažetak</i>	139
PRIMJENA	Tumačenje krivulja prinosa 1980. – 2002. 139
VJEŽBE ZA MENADŽERA FINANIJSKE INSTITUCIJE	Korištenje ročne strukture za prognozu kamatnih stopa 140
■ Sažetak	143
■ Ključni pojmovi	144
■ Pitanja i problemi	144
■ Vježbe na Internetu	145

3. dio SREDIŠNJE BANKARSTVO I VOĐENJE MONETARNE POLITIKE 147

6. poglavlje Struktura središnjih banaka i vođenje monetarne politike 149

Pregled	149
Podrijetlo Sustava federalnih rezervi	149
Formalna struktura sustava Federalnih rezervi	150
OKVIR 1.: UNUTAR FED-a	Politička genijalnost osnivača sustava federalnih rezervi 150
<i>Banke Federalnih rezervi</i>	151
OKVIR 2.: UNUTAR FED-a	Posebna uloga njujorške Banke federalnih rezervi 153
<i>Banke članice</i>	154
<i>Odbor guvernera sustava Federalnih rezervi</i>	154
<i>Federalni odbor za otvoreno tržište (FOMC)</i>	155
OKVIR 3.: UNUTAR FED-a	Uloga istraživačkog osoblja 156
<i>Sastanak FOMC-a</i>	156
OKVIR 4.: UNUTAR FED-a	Zelena, plava i bež: što ove tri boje znače FED-u? 157
Neformalna struktura sustava Federalnih rezervi	158
OKVIR 5.: UNUTAR FED-a	Uloga banaka članica u Sustavu federalnih rezervi 159
Koliko je FED neovisan?	161
Struktura i neovisnost drugih središnjih banaka	162
<i>Bank of Canada</i>	162

<i>Bank of England</i>	163
<i>Bank of Japan</i>	163
<i>European central bank</i>	164
<i>Trend prema sve većoj neovisnosti</i>	164
Objašnjenje ponašanja središnjih banaka	164
OKVIR 6.: UNUTAR FED-a	FED-ove igre 165
Treba li FED biti neovisan?	166
<i>Razlozi za neovisnost</i>	166
<i>Razlozi protiv neovisnosti</i>	167
Neovisnost središnjih banaka i makroekonomska situacija u sedamnaest zemalja	168
■ Sažetak	169
■ Ključni pojmovi	169
■ Pitanja i problemi	169
■ Vježbe na Internetu	170
7. poglavlje	Vođenje monetarne politike: mjere, instrumenti i ciljevi 171
Pregled	171
FED-ova bilanca	171
<i>Obveze</i>	171
<i>Imovina</i>	172
<i>Operacije na otvorenom tržištu</i>	173
<i>Diskontno kreditiranje</i>	174
Tržište rezervi i stopa federalnih sredstava	174
<i>Ponuda i potražnja na tržištu rezervi</i>	175
<i>Kako promjene u instrumentima monetarne politike utječu na stopu federalnih sredstava</i>	176
Instrumenti monetarne politike	177
<i>Operacije na otvorenom tržištu</i>	178
<i>Jedan dan u odjelu za trgovanje</i>	178
<i>Diskontna politika</i>	180
<i>Operacije u diskontnom okviru</i>	180
<i>Posuđivač zadnjeg pribježišta</i>	181
OKVIR 1. UNUTAR FED-a	Zašto su se krediti za prilagodbu spustili na tako niske razine? 181
OKVIR 2. UNUTAR FED-a	Diskontni zajmovi za problematične banke: Franklin national bank i Continental Illinois 182
<i>Učinak najave</i>	183
OKVIR 3. UNUTAR FED-a	Diskontiranje radi sprječavanja financijske panike: slom tržišta dionica, "crni ponedjeljak" u listopadu 1987. godine i teroristički napad na Svjetski trgovački centar u rujnu 2001. godine 184
<i>Obvezna rezerva</i>	184
<i>Prednosti operacija na otvorenom tržištu u odnosu na druge instrumente</i>	185
Ciljevi monetarne politike	185
<i>Visoka zaposlenost</i>	186
<i>Ekonomski rast</i>	186
<i>Stabilnost cijena</i>	187
GLOBALNI OKVIR 4.	Sve veća predanost EU stabilnosti cijena 187
<i>Stabilnost kamatnih stopa</i>	188
<i>Stabilnost financijskih tržišta</i>	188
<i>Stabilnost deviznog tržišta</i>	188
<i>Konflikt ciljeva</i>	188
Ciljanje kao strategija središnje banke	189

Biranje ciljeva	190
<i>Kriteriji za izbor intermedijarnih ciljeva</i>	192
<i>Kriteriji za izbor operativnih ciljeva</i>	194
Postupci FED-ove politike u povijesnoj perspektivi	194
<i>Rane godine: diskontna (reeskontna) politika kao osnovni instrument</i>	194
<i>Otkriće operacija na otvorenom tržištu</i>	195
<i>Velika kriza</i>	195
OKVIR 5.: UNUTAR FED-a	Bankarske panike 1930. – 1933.: zašto je FED dozvolio da se dogode? 196
<i>Financiranje rata i vezivanje kamatnih stopa: 1942. – 1951.</i>	196
<i>Ciljanje uvjeta na tržištu novca: 1950-e i 1960-e</i>	197
<i>Ciljanje monetarnih agregata: 1970-e</i>	197
<i>Novi operativni postupci FED-a: od listopada 1979. do listopada 1982.</i>	198
<i>Prestanak naglašavanja monetarnih agregata: od listopada 1982. do ranih 1990-ih</i>	200
<i>Ponovno ciljanje federalnih sredstava: rane 1990-e i poslije</i>	201
Međunarodna razmatranja	202
Monetarno ciljanje u drugim zemljama	202
GLOBALNI OKVIR 6.	Međunarodna koordinacija politika: Sporazumi iz Plaze i Louvrea 203
<i>Ujedinjeno Kraljevstvo</i>	203
<i>Kanada</i>	204
<i>Njemačka</i>	204
<i>Japan</i>	205
<i>Pouke iz iskustva monetarnog ciljanja</i>	205
Novi međunarodni trend u strategiji monetarne politike: ciljanje inflacije	206
<i>Novi Zeland</i>	206
<i>Kanada</i>	207
<i>Ujedinjeno Kraljevstvo</i>	207
<i>Pouke iz iskustava ciljanja inflacije</i>	208
VJEŽBE ZA MENADŽERA FINACIJSKE INSTITUCIJE	Korištenje promatrača FED-a 208
■ Sažetak	209
■ Ključni pojmovi	210
■ Pitanja i problemi	210
■ Vježbe na Internetu	211

4. dio **FINACIJSKA TRŽIŠTA** 213

8. poglavlje	Tržišta novca	215
	Pregled	215
	Definicija tržišta novca	215
	<i>Zašto su potrebna tržišta novca?</i>	216
	<i>Troškovne prednosti</i>	217
	Svrha tržišta novca	217
	Tko sudjeluje na tržištima novca	218
	<i>Ministarstvo financija SAD-a (državna riznica)</i>	218
	<i>Sustav federalnih rezervi</i>	218
	<i>Komercijalne banke</i>	219
	<i>Poduzeća</i>	219
	<i>Investicijske tvrtke ili kompanije i brokerske kuće</i>	219
	<i>Pojedinci</i>	220

Instrumenti tržišta novca	221
<i>Riznični zapisi</i>	221
PRIMJENA Diskontiranje cijene rizničnih zapisa radi podmirenja kamata	221
<i>Federalna sredstva</i>	224
OKVIR I. Zakazale aukcije rizničnih zapisa	224
<i>Sporazumi o povratnoj kupnji</i>	226
<i>Prenosivi depozitni certifikat</i>	227
<i>Kratkoročne dužničke vrijednosnice</i>	228
<i>Bankovni akcepti</i>	230
<i>Eurodolari</i>	232
GLOBALNI OKVIR 2. Ironija nastanka eurodolarskog tržišta	232
Usporedba vrijednosnih papira tržišta novca	233
<i>Kamatne stope</i>	234
<i>Likvidnost</i>	234
Investicijski fondovi tržišta novca	235
<i>Povijest investicijskih fondova tržišta novca</i>	235
PRAĆENJE FINACIJSKIH VIJESTI Kamatne stope tržišta novca	236
<i>Opis investicijskih fondova tržišta novca</i>	237
<i>Rizik investicijskih fondova tržišta novca</i>	238
<i>Trenutačna kretanja u investicijskim fondovima tržišta novca</i>	239
■ Sažetak	239
■ Ključni pojmovi	239
■ Pitanja i problemi	240
■ Vježbe na Internetu	240
9. poglavlje Tržišta kapitala	241
Pregled	241
Svrha tržišta kapitala	241
Sudionici na tržištu kapitala	242
Trgovanje na tržištima kapitala	242
<i>Organizirane burze vrijednosnih papira</i>	243
OKVIR I. Najskuplje sjedalo u gradu	243
<i>Izvanburzovno tržište</i>	244
Vrijednosnice tržišta kapitala: obveznice	245
Obveznice državne riznice	246
PRIMJENA Rizik kamatnih stopa pri ulaganju u obveznice	247
<i>Kamatne stope na državne obveznice riznice SAD-a</i>	247
<i>Inflacijski indeksirane obveznice državne riznice</i>	248
<i>Riznične trake – STRIPS</i>	248
<i>Obveznice državnih agencija</i>	249
Municipalne obveznice	250
<i>Rizik na tržištu municipalnih obveznica</i>	252
Korporacijske obveznice	252
<i>Karakteristike korporacijskih obveznica</i>	253
<i>Vrste korporacijskih obveznica</i>	254
Financijske garancije za obveznice	257
Kretanja na tržištu obveznica	257
Vrijednosnice tržišta kapitala: dionice	258
<i>Obična dionica u usporedbi s preferencijalnom dionicom</i>	259
<i>Vrijednost dionica</i>	260

PRAĆENJE FINACIJSKIH VIJESTI	Cijene dionica	260
	<i>Burzovni indeksi</i>	261
OKVIR 2.	Povijest Dow Jonesovog industrijskog prosjeka	261
	<i>Kupovanje inozemnih dionica</i>	262
	Javna izdanja dionica i obveznica	264
■	Sažetak	264
■	Ključni pojmovi	264
■	Pitanja i problemi	265
■	Vježbe na Internetu	265
10. poglavlje	Tržište dionica i hipoteza o efikasnom tržištu	267
	Pregled	267
	Izračunavanje cijene običnih dionica	267
	<i>Model vrednovanja u jednom razdoblju</i>	268
	<i>Uopćeni model vrednovanja dividendi</i>	269
	<i>Gordonov model rasta</i>	270
	<i>Metoda vrednovanja omjerom cijene i zarade</i>	271
	Kako tržište određuje cijene vrijednosnica	272
	Pogreške u vrednovanju	273
	<i>Problemi s procjenom rasta</i>	273
	<i>Problemi s procjenom rizika</i>	274
	<i>Problemi s prognozom dividendi</i>	274
	Hipoteza o efikasnom tržištu	275
	<i>Argumentacija hipoteze o efikasnom tržištu</i>	277
	<i>Jača verzija hipoteze o efikasnom tržištu</i>	278
	Dokazi za hipotezu o efikasnom tržištu	278
	<i>Dokazi u korist efikasnosti tržišta</i>	278
	OKVIR 1. Iznimka koja potvrđuje pravilo: Ivan Boesky	279
PRIMJENA	Prati li devizni tečaj slučajni hod?	281
	<i>Dokazi protiv efikasnosti tržišta</i>	282
	<i>Pregled dokaza o hipotezi efikasnog tržišta</i>	284
VJEŽBE ZA MENADŽERA FINACIJSKE INSTITUCIJE	Praktični vodič za ulaganje na tržištu dionica	284
	Koliko su vrijedna objavljena izvješća investicijskih savjetnika?	284
	OKVIR 2. Trebate li unajmiti majmuna za investicijskog savjetnika?	285
	Trebate li biti sumnjičavi kad su u pitanju vruće vijesti?	286
	Rastu li cijene dionica uvijek kada su vijesti dobre?	286
	Pravila efikasnog tržišta za ulagača	286
PRIMJENA	Što nam pad burze iz 1987. govori o hipotezi efikasnog tržišta?	287
■	Sažetak	288
■	Ključni pojmovi	289
■	Pitanja i problemi	289
■	Vježbe na Internetu	290
11. poglavlje	Hipotekarna tržišta	291
	Pregled	291
	Što su hipotekarni krediti?	292
	Obilježja stambenih hipotekarnih kredita	293

<i>Kamatne stope na hipotekarne kredite</i>	293
PRIMJENA Odlučivanje o diskontnim bodovima	294
<i>Uvjeti kreditiranja</i>	295
<i>Amortizacija hipotekarnog kredita</i>	296
PRIMJENA Računanje otplata hipotekarnih kredita	297
Vrste hipotekarnih kredita	299
<i>Osigurani i ugovorni hipotekarni krediti</i>	299
<i>Hipotekarni krediti po fiksnoj i po promjenljivoj stopi</i>	299
<i>Druge vrste hipotekarnih kredita</i>	300
Ustanove koje nude hipotekarne kredite	302
Administrativna obrada kredita	303
OKVIR I.: E-FINANCIJE Zajmoprincipi traže kredite putem interneta	303
Sekundarno hipotekarno tržište	304
Sekuritizacija hipotekarnih kredita	304
<i>Što je hipotekarna vrijednosnica?</i>	304
<i>Vrste prijenosa</i>	305
<i>Korporacija za prijeboj hipotekarnih vrijednosnica</i>	307
PRAĆENJE FINACIJSKIH VIJESTI Hipotekarne vrijednosnice	307
Učinak sekuritiziranih hipotekarnih kredita na hipotekarno tržište	308
■ Sažetak	308
■ Ključni pojmovi	309
■ Pitanja i problemi	309
■ Vježbe na Internetu	309
12. poglavlje Devizno tržište	311
Pregled	311
Devizno tržište	313
<i>Što su devizni tečajevi?</i>	313
<i>Zašto su važni devizni tečajevi?</i>	313
PRAĆENJE FINACIJSKIH VIJESTI <i>Devizni tečajevi</i>	314
<i>Kako se trguje devizama?</i>	315
Devizni tečajevi u dugom roku	316
<i>Zakon jedne cijene</i>	316
<i>Teorija pariteta kupovne moći</i>	316
<i>Zašto teorija pariteta kupovne moći ne može u potpunosti objasniti devizne tečajeve</i>	317
<i>Faktori koji utječu na devizne tečajeve u dugom roku</i>	318
Tečajevi u kratkom roku	320
<i>Usporedba očekivanih povrata na domaće i inozemne depozite</i>	320
<i>Uvjet kamatnog pariteta</i>	322
<i>Ravnoteža na deviznom tržištu</i>	323
Objašnjenje promjena deviznih tečajeva	325
<i>Pomak krivulje očekivanog povrata na inozemne depozite</i>	326
<i>Pomak krivulje očekivanog povrata na domaće depozite</i>	327
PRIMJENA Promjene ravnotežnog deviznog tečaja: dva primjera	328
<i>Promjena domaćih kamatnih stopa</i>	328
<i>Promjene ponude novca</i>	331
<i>Tečajno premašivanje</i>	332
PRIMJENA Zašto su tečajevi tako promjenjivi?	332
PRIMJENA Objašnjenje rasta i pada dolara 1980-ih	333
PRIMJENA Čitanje časopisa <i>Wall Street Journal</i> : Prve tri godine eura	334

PRIMJENA	Čitanje časopisa <i>Wall Street Journal</i> : Kolumna "Foreign Exchange"	335
VJEŽBE ZA MENADŽERA FINANIJSKE INSTITUCIJE	Profitiranje na prognozama deviznih tečajeva	335
PRAĆENJE FINANIJSKIH VIJESTI	Kolumna "Foreign Exchange"	336
■ Sažetak		337
■ Ključni pojmovi		337
■ Pitanja i problemi		338
■ Vježbe na Internetu		338
13. poglavlje	Međunarodni finansijski sustav	339
	Pregled	339
	Intervencije na deviznom tržištu	339
	<i>Devizna intervencija i ponuda novca</i>	339
	OKVIR 1.: UNUTAR FED-a	Jedan dan u deviznom odjelu njujorške Banke federalnih rezervi 340
	<i>Nesterilizirana intervencija</i>	342
	<i>Sterilizirana intervencija</i>	343
	Bilanca plaćanja	344
	<i>Tekući račun</i>	344
	PRAĆENJE FINANIJSKIH VIJESTI	<i>Bilanca plaćanja</i> 345
	<i>Financijski račun</i>	346
	<i>Saldo računa međunarodnih pričuva središnje banke</i>	346
	<i>Načini financiranja bilance plaćanja</i>	347
	Evolucija međunarodnog finansijskog sustava	347
	<i>Zlatni standard</i>	347
	<i>Bretton-Woodski sustav i MMF</i>	348
	GLOBALNI OKVIR 2.	Euro – izazov dolaru 349
	GLOBALNI OKVIR 3.	Argentinski valutni odbor 352
	GLOBALNI OKVIR 4.	Službena dolarizacija 353
	<i>Upravljanje plivanjem</i>	353
	<i>Europski monetarni sustav (EMS)</i>	354
	PRIMJENA	Valutna kriza u rujnu 1992. 355
	VJEŽBE ZA MENADŽERA FINANIJSKE INSTITUCIJE	Profitiranje od valutne krize 356
	PRIMJENA	Kriza meksičkog pezosa u prosincu 1994. 357
	PRIMJENA	Istočnoazijska valutna kriza 1997. 358
	<i>Europska monetarna unija (EMU)</i>	359
	Kontrole tokova kapitala	359
	<i>Kontrola odljeva kapitala</i>	359
	<i>Kontrola priljeva kapitala</i>	360
	Uloga MMF-a	360
	<i>Treba li MMF biti zajmodavac posljednjega utočišta</i>	361
	Međunarodni utjecaji monetarne politike	363
	<i>Izravni učinci deviznog tržišta na ponudu novca</i>	363
	<i>Briga o bilanci plaćanja</i>	364
	<i>Briga o deviznom tečaju</i>	364
	■ Sažetak	365
	■ Ključni pojmovi	366
	■ Pitanja i problemi	366
	■ Vježbe na Internetu	367

5. dio		INDUSTRIJA FINANCIJSKIH INSTITUCIJA	369
14. poglavlje	Teorija financijske strukture		371
	Pregled		371
	Temeljne činjenice o financijskoj strukturi širom svijeta		371
	Transakcijski troškovi		375
	<i>Kako transakcijski troškovi utječu na financijsku strukturu</i>		375
	<i>Kako financijski posrednici smanjuju transakcijske troškove</i>		375
	Asimetrične informacije: negativna selekcija i moralni hazard		376
	Problem "mačka u vreći": kako negativna selekcija utječe na financijsku strukturu		377
	<i>"Mački u vreći" na tržištima dionica i obveznica</i>		378
	<i>Alati koji pomažu riješiti problem negativne selekcije</i>		378
	OKVIR 1. Enronova implozija		380
	Kako moralni hazard utječe na izbor između dužničkih i ugovora o vlasničkom ulaganju		382
	<i>Moralni hazard u ugovorima o vlasničkom ulaganju: problem principala i zastupnika</i>		383
	OKVIR 2. "Hollywoodsko računovodstvo": Je li Forrest Gump bio gubitnik?		384
	<i>Alati za pomoć pri rješavanju problema principala i zastupnika</i>		384
	Kako moralni hazard utječe na financijsku strukturu na tržištima dužničkih instrumenata		386
	<i>Alati za pomoć pri rješavanju problema moralnog hazarda u dužničkim ugovorima</i>		386
	<i>Sažetak</i>		388
	PRIMJENA Financijski razvoj i ekonomski rast		388
	Financijske krize i ukupna ekonomska aktivnost		390
	<i>Čimbenici koji uzrokuju financijske krize</i>		390
	PRIMJENA Financijske krize u Sjedinjenim Državama		392
	OKVIR 3. Studij slučaja financijske krize: velika kriza		394
	PRIMJENA Financijske krize u zemljama s tržištima u nastajanju: Meksiko 1994. – 1995. i Istočna Azija 1997. – 1998.		395
	■ Sažetak		398
	■ Ključni pojmovi		399
	■ Pitanja i problemi		399
	■ Vježbe na Internetu		400
15. poglavlje	Banke i upravljanje bankama		401
	Pregled		401
	Bilanca		401
	<i>Pasiva</i>		402
	<i>Aktiva</i>		404
	OKVIR 1. Rezerviranje nenaplativih potraživanja		404
	Osnovno poslovanje banaka		406
	Opći principi upravljanja bankama		408
	<i>Upravljanje likvidnošću i uloga rezervi</i>		409
	<i>Upravljanje aktivom</i>		411
	<i>Upravljanje pasivom</i>		412
	<i>Upravljanje adekvatnošću kapitala</i>		413
	VJEŽBE ZA MENADŽERA FINANCIJSKE INSTITUCIJE Strategije upravljanja kapitalom		
	banke		415
	PRIMJENA Je li smanjenje kapitala uzrokovalo smanjenje kredita ranih 90-ih?		416
	Izvanbilančne aktivnosti		417

<i>Prodaja kredita</i>	417
<i>Ostvarivanje prihoda od naknada</i>	417
<i>Trgovanje i tehnike upravljanja rizikom</i>	418
OKVIR 2. Barings, Daiva i Sumitomo: nestašni dileri te problem principala i zastupnika	419
Mjerenje uspješnosti banke	419
<i>Račun dobiti i gubitka</i>	420
<i>Pokazatelji uspješnosti poslovanja banke</i>	421
<i>Najnoviji trendovi mjerenja uspješnosti poslovanja banaka</i>	422
Financijske inovacije	423
<i>Odgovor na promjene uvjeta ponude</i>	424
<i>Odgovor na promjene uvjeta potražnje</i>	425
OKVIR 3.: E-FINANCIJE Hoće li će bankarskom industrijom u budućnosti dominirati virtualne ili stvarne banke?	427
OKVIR 4.: E-FINANCIJE Zašto su Skandinavci toliko ispred Amerikanaca u korištenju elektronskog plaćanja i internetskog bankarstva?	428
OKVIR 5.: E-FINANCIJE Nalazimo li se na putu prema društvu bez gotova novca?	429
<i>Izbjegavanje važećih propisa</i>	429
VJEŽBE ZA MENADŽERA FINANCIJSKE INSTITUCIJE <i>Kako zaraditi na novom financijskom proizvodu: studij slučaja rizničnih traka (engl. Treasury strips)</i>	432
■ Sažetak	434
■ Ključni pojmovi	434
■ Pitanja i problemi	435
■ Vježbe na Internetu	436

16. poglavlje

Poslovno bankarstvo: struktura i konkurencija	437
<i>Pregled</i>	437
<i>Povijesni razvoj bankarskog sustava</i>	437
<i>Mnogobrojne agencije za nadzor banaka</i>	439
Struktura sustava poslovnih banaka u SAD-u	440
<i>Ograničenja otvaranja podružnica</i>	441
<i>Odgovor na ograničavanje broja podružnica</i>	442
Okрупnjavanje banaka i poslovanje na saveznoj razini	443
<i>Riegle-Nealov zakon o međudržavnom bankarskom poslovanju i učinkovitosti podružnica iz 1994.</i>	444
<i>Kako će u budućnosti izgledati struktura bankarske industrije Sjedinjenih Američkih Država?</i>	445
GLOBALNI OKVIR 1. Usporedba strukture bankarske industrije u sjedinjenim američkim državama i inozemstvu	446
<i>Možemo li okрупnjavanje banaka i pružanje usluga na saveznoj razini smatrati pozitivnim?</i>	446
Odvajanje bankarskih od drugih financijskih usluga	447
OKVIR 2.: E-FINANCIJE Tehnologija i okрупnjavanje banaka	447
<i>Nagrivanje Glass-Steagalovog zakona</i>	448
<i>Gramm-Leach-Blileyjev zakon o modernizaciji financijskih usluga iz 1999. Godine:</i>	448
<i>Kako će to utjecati na okрупnjavanje financijskog sustava?</i>	448
OKVIR 3. Udruživanje korporacija Citicorp i Travelers	449
<i>Odvajanje bankarskih od drugih financijskih usluga u drugim zemljama</i>	449
Međunarodno bankarstvo	450
<i>Tržište eurodolara</i>	450

<i>Struktura američkog bankarstva izvan Sjedinjenih Američkih Država</i>	451
<i>Strane banke u Sjedinjenim Američkim Državama</i>	452
Financijske inovacije i opadanje tradicionalnog bankarstva	453
<i>Razlog opadanja: četiri financijske inovacije</i>	453
<i>Opadanje tradicionalnog bankarskog poslovanja</i>	456
<i>Razlozi smanjenja</i>	458
<i>Odgovor banaka</i>	460
<i>Opadanje tradicionalnog bankarstva u drugim industrijaliziranim državama</i>	461
■ Sažetak	462
■ Ključni pojmovi	463
■ Pitanja i problemi	463
■ Vježbe na Internetu	464

17. poglavlje **Štedionice i kreditne zadruge** 465

Pregled	465
Štedionice	466
Štedno-kreditne zadruge	467
<i>Usporedba zadružnih štedionica i štedno-kreditnih zadruga</i>	467
Neprilike za štedno kreditne zadruge: kriza u industriji	468
<i>Kasnije faze krize: popustljivost nadzornih institucija</i>	469
<i>Zakon o konkurentskoj jednakosti u bankarstvu iz 1987. godine</i>	470
Politička ekonomija krize u štedno-kreditnoj industriji	470
<i>Problem principala i zastupnika za zakonodavce i političare</i>	471
PRIMJENA Problem principala i zastupnika na djelu: Charles Keating i skandal u Štedno-kreditnoj zadruzi Lincoln	472
Spašavanje štedno-kreditne industrije: Zakon o reformi i rehabilitaciji	
<i>financijskih institucija iz 1989.</i>	473
Štedno-kreditna industrija danas	475
<i>Broj institucija</i>	475
<i>Veličina štedno-kreditnih institucija</i>	475
<i>Aktiva štedno-kreditnih zadruga</i>	476
<i>Pasiva štedno-kreditnih zadruga i njihova neto vrijednost</i>	477
<i>Kapital</i>	478
<i>Profitabilnost i zdravo poslovanje</i>	478
<i>Budućnost štedno-kreditne industrije</i>	478
Kreditne zadruge	480
<i>Povijest i organizacija</i>	481
<i>Izvori sredstava</i>	485
<i>Namjena sredstava</i>	486
<i>Prednosti i nedostaci kreditnih zadruga</i>	487
<i>Budućnost kreditnih zadruga</i>	488
■ Sažetak	489
■ Ključni pojmovi	489
■ Pitanja i problemi	490
■ Vježbe na Internetu	490

18. poglavlje **Zakonska regulativa u bankarstvu** 491

Pregled	491
---------	-----

Asimetrične informacije i zakonska regulativa u bankarskoj industriji	491
<i>Državna sigurnosna mreža: osiguranje depozita i Federalna korporacija za osiguranje depozita (FDIC)</i>	491
GLOBALNI OKVIR 1. Širenje principa državnog osiguranja depozita diljem svijeta: je li to dobro?	493
<i>Ograničenja na imovinu i propisane razine kapitala</i>	495
OKVIR 2. Priča o dvije propale banke: Bank of New England i Freedom National Bank	496
<i>Nadzor banaka: izdavanje dozvola i provjera</i>	497
OKVIR 3. Basel II: izmiče li kontroli?	498
<i>Novi trendovi u nadzoru banaka: ocjena kvalitete upravljanja rizikom</i>	499
<i>Obveze izvještavanja</i>	500
<i>Zaštita klijenata</i>	501
GLOBALNI OKVIR 4. Novozelandski eksperiment s izvještavanjem	501
<i>Ograničavanje konkurencije</i>	502
OKVIR 5. Politički vrući kesten: Zakon o obveznom lokalnom reinvestiranju	502
OKVIR 6.: E-FINANCIJE Elektronsko bankarstvo: novi izazovi regulacije bankarskog poslovanja	503
Međunarodni bankarski zakoni	503
<i>Problemi pri regulaciji međunarodnog bankarskog poslovanja</i>	505
GLOBALNI OKVIR 7. BCCI skandal	505
<i>Sažetak</i>	506
Američka bankarska kriza osamdesetih	506
Zakon o unapređenju poslovanja Federalne korporacije za osiguranje štednih uloga iz 1991. godine	507
PRIMJENA Ocjena Zakona o unapređenju poslovanja Federalne korporacije za osiguranje štednih uloga te drugih predloženih reformi sustava nadzora banaka	509
<i>Ograničenja opsega osiguranja depozita</i>	509
<i>Brze korektivne akcije</i>	510
<i>Premije osiguranja koje se temelje na izloženosti riziku</i>	511
<i>Ostale odredbe Zakona o unapređenju poslovanja Federalne korporacije za osiguranje štednih uloga</i>	511
<i>Druge predložene promjene u reguliranju bankarskog poslovanja</i>	511
<i>Završna ocjena</i>	513
Bankarske krize diljem svijeta	513
<i>Skandinavija</i>	513
<i>Latinska Amerika</i>	513
<i>Rusija i Istočna Europa</i>	515
<i>Japan</i>	515
<i>Istočna Azija</i>	517
<i>Déjà vu</i>	517
■ Sažetak	517
■ Ključni pojmovi	518
■ Pitanja i problemi	518
■ Vježbe na Internetu	518
19. poglavlje Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	519
Pregled	519
Osiguravajuća društva	520
Temeljna načela osiguranja	521
<i>Negativna selekcija i moralni hazard u osiguravajućoj industriji</i>	521
<i>Prodaja osiguranja</i>	522

Razvoj i organizacija osiguravajućih društava	523
OKVIR 1. Agent osiguranja: klijentov saveznik	523
Vrste osiguranja	524
GLOBALNI OKVIR 2. Nezgode osiguravajućeg društva Lloyd's iz Londona	524
<i>Životno osiguranje</i>	525
<i>Zdravstveno osiguranje</i>	529
<i>Osiguranje imovine i osiguranje od nezgode</i>	530
<i>Zakoni koji reguliraju osiguranje</i>	532
VJEŽBE ZA MENADŽERA FINACIJSKE INSTITUCIJE Upravljanje osiguravajućim društvima	533
<i>Provjera</i>	533
<i>Premija osiguranja koja se temelji na izloženosti riziku</i>	534
<i>Restriktivne odredbe</i>	534
<i>Sprečavanje prijevare</i>	534
<i>Otkazivanje osiguranja</i>	534
<i>Franšiza</i>	535
<i>Suosiguranje</i>	535
<i>Ograničenja na iznose osiguranja</i>	535
<i>Sažetak</i>	535
Mirovine	536
Vrste mirovina	536
<i>Mirovinsko osiguranje s definiranim iznosom isplate</i>	536
<i>Mirovinsko osiguranje s definiranom uplatom doprinosa</i>	537
<i>Privatno i državno mirovinsko osiguranje</i>	537
OKVIR 3. Moć umirovljenicima	539
Reguliranje mirovinskog sustava	542
<i>Zakon o sigurnosti mirovinskog dohotka zaposlenika</i>	542
<i>Individualni mirovinski planovi</i>	543
Budućnost mirovinskih fondova	543
■ Sažetak	543
■ Ključni pojmovi	544
■ Pitanja i problemi	544
■ Vježbe na Internetu	545
20. poglavlje Kapital za poslovne poduhvate (venture capital), financijske kompanije i financijski konglomerati	547
Pregled	547
Kapital za poslovne poduhvate	548
<i>Opis industrije</i>	548
<i>Kapital za poslovne poduhvate umanjuje asimetrične informacije</i>	548
<i>Porijeklo kapitala za poslovne poduhvate</i>	549
<i>Organizacijska struktura tvrtki koje nude kapital za poslovne poduhvate</i>	550
<i>Životni vijek ulaganja</i>	550
Povijest financijskih kompanija	552
OKVIR I.: E-FINACIJE Kapitalisti za poslovne poduhvate izgubili kompas s internetskim kompanijama	553
Zadaća financijskih kompanija	553
Rizik kojem su izložene financijske kompanije	554
Vrste financijskih kompanija	555
<i>Financijske kompanije koje odobravaju kredite tvrtkama</i>	555

<i>Financijske kompanije koje odobravaju kredite pojedincima</i>	558
<i>Društva ili kompanije za financiranje trgovine</i>	559
OKVIR 2. Rast tvrtke Ford motor credit	560
Reguliranje poslovanja financijskih kompanija	560
Bilanca financijskih kompanija	561
<i>Aktiva</i>	561
<i>Pasiva</i>	562
<i>Prihod</i>	562
<i>Rast financijskih kompanija</i>	562
Financijski konglomerati	562
■ Sažetak	565
■ Ključni pojmovi	566
■ Pitanja i problemi	566
■ Vježbe na Internetu	566

21. poglavlje Investicijske banke, brokerske kuće i investicijski fondovi	567
Pregled	567
Investicijske banke	568
<i>Povijest</i>	568
<i>Upis izdanja dionica i obveznica</i>	569
PRAĆENJE FINANIJSKIH VIJESTI Novo izdanje vrijednosnih papira	573
<i>Prodaja dionica</i>	575
<i>Udruživanja i preuzimanja</i>	576
Brokери i dileri vrijednosnim papirima	577
<i>Brokerske usluge</i>	577
OKVIR 1. Korištenje knjige uvjetnih naloga	579
<i>Dileri vrijednosnim papirima</i>	580
Zakoni koji reguliraju poslovanje tvrtki za trgovinu vrijednosnim papirima	581
Odnos između tvrtki koje trguju vrijednosnim papirima i poslovnih banaka	582
Investicijski fondovi	582
<i>Vrste investicijskih fondova</i>	584
<i>Vlasništvo investicijskih fondova</i>	585
<i>Naknade investicijskih fondova</i>	586
OKVIR 2.: E-FINANCIJE Investicijski fondovi i internet	586
PRIMJENA Izračunavanje neto vrijednosti imovine investicijskog fonda	587
<i>Zakoni koji reguliraju poslovanje investicijskih fondova</i>	589
<i>Investicijski fondovi i mirovinski sustav</i>	590
<i>Hedge fondovi</i>	590
OKVIR 3. Debakl tvrtke Long term capital	592
■ Sažetak	593
■ Ključni pojmovi	593
■ Pitanja i problemi	594
■ Vježbe na Internetu	594

6. dio **UPRAVLJANJE FINANIJSKIM INSTITUCIJAMA** 595

22. poglavlje Upravljanje rizikom u financijskim institucijama	597
Pregled	597

Upravljanje kreditnim rizikom	597
<i>Provjera i praćenje klijenata</i>	598
<i>Dugotrajna veza s klijentom</i>	599
<i>Okvirni krediti</i>	600
<i>Instrumenti osiguranja</i>	600
<i>Kompenzacijski saldo</i>	600
<i>Racioniranje kredita</i>	601
Upravljanje kamatnim rizikom	602
<i>Analiza jaza dohotka</i>	603
<i>Analiza jaza trajanja</i>	605
<i>Primjer nebankarske financijske institucije</i>	609
<i>Neki od problema analize jaza dohotka i jaza trajanja</i>	611
VJEŽBE ZA MENADŽERA FINANIJSKE INSTITUCIJE	Strategije upravljanja kamatnim rizikom
	612
■ Sažetak	614
■ Ključni pojmovi	614
■ Pitanja i problemi	614
■ Vježbe na Internetu	615

23. poglavlje **Hedging (zaštita od rizika) financijskim derivatima** 617

Pregled	617
Hedging	617
Tržište terminskih ugovora	618
<i>Kamatni forward ugovori</i>	618
VJEŽBE ZA MENADŽERA FINANIJSKE INSTITUCIJE	Hedgiranje kamatnog rizika forward ugovorima
	618
<i>Argumenti za i protiv upotrebe forward ugovora</i>	619
Tržište ročnica ili futures ugovora	620
<i>Futures ugovori</i>	620
PRAĆENJE FINANIJSKIH VIJESTI	Futures ugovori
	621
VJEŽBE ZA MENADŽERA FINANIJSKE INSTITUCIJE	Hedgiranje futures ugovorima
	622
<i>Organizacija trgovanja na tržištima futures ugovora</i>	623
<i>Globalizacija tržišta futures ugovora</i>	624
<i>Objašnjenje uspješnosti tržišta futures ugovora</i>	624
OKVIR 1. Braća Hunt i slom tržišta srebra	627
VJEŽBE ZA MENADŽERA FINANIJSKE INSTITUCIJE	Hedgiranje valutnog rizika forward i futures ugovorima
	627
<i>Hedgiranje valutnog rizika forward ugovorima</i>	628
<i>Hedgiranje valutnog rizika futures ugovorima</i>	628
Futures ugovori na dioničke indekse	629
<i>Futures ugovori na dioničke indekse</i>	629
OKVIR 2. Programirana trgovina i portfelj osiguranja: zašto ih treba okriviti za slom tržišta dionica 1987.?	630
PRAĆENJE FINANIJSKIH VIJESTI	Futures ugovori na dionički indeks
	631
VJEŽBE ZA MENADŽERA FINANIJSKE INSTITUCIJE	Hedgiranje futures ugovorima na dionički indeks
	631
Opcije	632
PRAĆENJE FINANIJSKIH VIJESTI	Opcije na futures ugovore
	633
<i>Opcije</i>	633
<i>Dobici i gubitci od opcija i futures ugovora</i>	634
<i>Faktori koji utječu na cijene premija na opciju</i>	637
<i>Sažetak</i>	638

VJEŽBE ZA MENADŽERA FINANIJSKE INSTITUCIJE	Hedgiranje opcijama na futures
ugovore	638
Kamatni swap ugovori	640
<i>Ugovori o kamatnim swap-ovima</i>	640
VJEŽBE ZA MENADŽERA FINANIJSKE INSTITUCIJE	Hedgiranje kamatnim swap
ugovorima	641
<i>Prednosti kamatnih swap ugovora</i>	641
<i>Nedostaci kamatnih swap ugovora</i>	642
<i>Financijski posrednici kod kamatnih swap ugovora</i>	643
PRIMJENA Jesu li financijski derivati potencijalna prijetnja?	643
OKVIR 3. Bankrot okruga Orange	644
■ Sažetak	645
■ Ključni pojmovi	646
■ Pitanja i problemi	646
■ Vježbe na Internetu	647
RJEČNIK	649
ODGOVORI NA ODABRANA PITANJA I PROBLEME	663
KAZALO POJMOVA	677